У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 89. ВІВТОРОК, 19-го ТРАВНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 19, 1970 No. 89. VOL. LXXVII.

27-А КОНВЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ПОЧАЛАСЯ У КЛІВЛЕНДІ З УЧАСТЮ 432 ДЕЛЕҐАТІВ ТА 26 ГОЛОВНИХ УРЯДОВЦІВ ІЗ ЗСА ТА КАНАДИ

В цілій країні відзначали День Збройних Сил

Ню Йорк. — В сотках місцевостей цієї країни в суботу 18-го травня парадними маршами й промовами відзначали День Збройних Сил. В Ню Йорку 10,000 вояків маршували П'ятою Авеню при звуках десяток оркестр, і сотки тисяч осіб приглядалися цій параді. Деякі з тих, що приглядалися параді тримали написи: „Ми підтримуємо Президента", „Ми любимо цю країну" і тим подібні. В 23 військових базах не відбулися відзначення Дня Збройних Сил тому, щоб не доводити до зустрічів із тими, які протестують проти війни у В'єтнамі і Камбоджі. Всіх військових баз в ЗСА є 5,104. Не відзначувано цього дня у Форті Дікс в Ню Джерзі, де 3,000 демонстрантів хотіли увійти до бази, але військо їх не пустило. У Форті Мід, Мд., 300 демонстрантів вислухали промови представника „гіппі" Ейбі Гоффмана, який закликав до „визвольної війни", щоб змусити Уряд закінчити війну у В'єтнамі.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 18 травня 1970 р.

В АМЕРИЦІ

РЕЛІГІЙНА СПАДЩИНА АМЕРИКИ повідомила, що вона на цей рік вибрала президента Ніксона на „церківника 1970" (черчмен 1970). Президента вибрали тому, що він „сотворив атмосферу до повороту духовних, моральних і естетичних вартостей, які встановили були Батьки — Основники цієї країни за те, що він заціював екуменічні Богослужби в неділі в Білому Домі". Релігійна Спадщина Америки — це міжконфесійна неприбуткова організація, яка старається зберегти юдео - християнську спадщину цієї країни.

ГОЛОВА ДЕМОКРАТИЧНОГО КРАЙОВОГО Комітету, Лоренс О'Браєн переорганізував свій штаб таким способом, щоб можна було виконати ті завдання, які стоять перед партією в 1970-их роках. О'Браєн заявив, що штаб Крайового Комітету не був переорганізовуваний впродовж 20-ох років, і тому „він не міг би перемогти ті труднощі, які стоять перед ним тепер, коли треба буде виграти президентські вибори в 1972-му році". Голова Комітету не згадував того, що Демократична партія має борг у висоті 10-ох мільйонів долярів. Але він казав, що комунікаційна технологія вимагає збільшення фондів на виборчу кампанію.

В НЮ ЙОРКУ 5,000 РОБІТНИКІВ, портових вантажників і бюрових робітників протестували проти посадника Ліндзі, називаючи його „щуром, комуністичним щуром, ідіотом, анархістом і зрадником та лівим". Демонстранти несли транспаренти: „Боже, благослови Америку"; „Ми любимо Ніксона, Еґню, Мітчела, його дружину, Ріґена". Робітники несли американські прапори. 2,600 поліцистів дбали про порядок і не допускали до того, щоб робітники зустрічалися зі студентами, які в різних місцях демонстрували проти війни. На будинку „Волл Стріт Джернал" демонстранти вивісили американський прапор, коли довідалися, що там немає державного прапора.

У СВІТІ

ПАПА ПАВЛО VI ЗАЯВИВ, що він „з прикрим здивуванням" почув на свою адресу критику, яка свідчить про „брак братерського духа, потрібного в єпископаті". Хоча Папа не назвав нікого за іменем, його завваги стосувалися виразно бельгійського кардинала Лео Суененса, який в інтерв'ю паризького „Ле Монду" в минулому тижні закинув Папі, що він усупереч постанові Другого Ватиканського Собору про колективне правління в Католицькій Церкві авторитарно вирішує збереження целібату і забороняє переводити в цій справі „діялог". Папа заявив, що він не буде „в неволі ніякої групи", ото ж також тієї, яка пропагує скасування целібату.

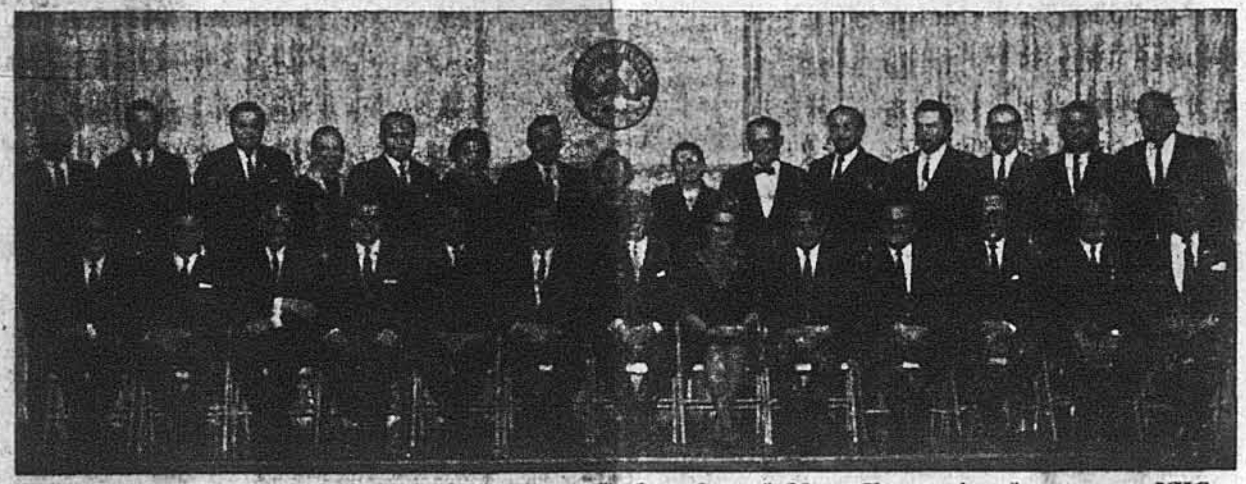
МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" ПРИНЕСЛА 15 ц. м. статтю економіста д-ра Т. С. Хачатурова, в якій він заповідає твердий централізований провід у здійснюванні найближчої господарської п'ятирічки в СССР. Він поручає більше стосування компютерів та передбачує, що головний натиск буде покладений на будову чи посилення електрівень.

КАМБОДЖА ДУЖЕ НЕБЕЗПЕЧНА для воєнних кореспондентів. В останніх шости тижнях 15 закордонних журналістів дісталися в полон до комуністів, а чотири були ранені. 5 травня зникли п'ятеро американських воєнних кореспондентів, між ними Елізабет Понд з „Крісчен Саєнс Монітор". Ще 6 квітня пропали 5 журналістів: два американці, два японці й один француз. Про нікого з них нема ніяких вісток. В одній хаті, де мешкали комуністичні вояки з В'єтконґу, знайдено довідки трьох журналістів. Уряд Камбоджі дозволяє закордонним журналістам свобідно порушатися на території, де нема достаточної військової охорони на їх риск. За випозичення авта треба скласти в Пномпеню 400 дол. кавції.

ГРЕЦЬКИЙ УРЯД РОЗПОЧАВ пропаґандивну кампанію під гаслом „Найкращий товар — товар грецький". Греція спровадила була в минулому році товарів на 1.360.000.000 дол., а вивезла тільки на 530.000.000. Великий дефіцит торговельного балянсу тяжить болюче на грецькій економіці.

КНЯЗЬ ФІЛІП ЕДИНБУРЗЬКИЙ ВІДМОВИВСЯ надалі від секретаря: чоловік королеви Єлисавети II віддавна нарікав, що загальний зріст дд̆оріжні примушує королівський двір редукувати персонал і різні традиційні звичаї, що коштують багато грошей. Князь Філіп Единбурзький отримує 96.000 дол. річної платні, яка від 1952 року не змінювалась.

ІЗ СТОЛИЦІ ЕТІОПІЇ АДДІС АБЕБИ ПОВІДОМЛЕНО, що перший секретар тамошньої чесько - словацької амбасади, Владимір Круль, не послухав наказу чеського міністерства закордонних справ вернутися до Праги. Круль — твердять газети — звернеться до Франції або ЗСА з просьбою дати йому політичний азиль.

Головний Уряд Українського Народного Союзу, який був обраний 26-ою Конвенцією й очолював УНСоюз протягом 1966-1970 рр.

НА ПОРЯДКУ ПЕРШОГО ДНЯ НАРАД ВИБІР ПРЕЗИДІЇ, КОМІСІЙ ТА ЗВІТУВАННЯ

Клівленд, Огайо. — В понеділок 18 травня ц. р. тут в залях Готелю Статлер Гілтон, о 9-ій годині ранку відбулося урочисте відкриття 27-ої Звичайної Конвенції Українського Народного Союзу. В Конвенції бере участь чотириста тридцять і два делеґати із ЗСА й Канади та двадцять і шість головних урядовців та редактор „Свободи".

Після короткого привітального слова голови Конвенційного комітету гол. радного Тараса Шмаґали, відпівання американського, канадійського й українського національних гимнів, що їх заінтонувала Надя Воляник, провів молитву парох української католицької церкви в Клівленді о. Шамб. Дмитро Гресько. З черги привітання для Конвенції виголосив в імені міста посадник Клівленду Карл Б. Стовкс. Відкрив формально Конвенцію своїм словом головний предсідник УНСоюзу Й. Лисогір, складаючи подяку господареві Конвенції — Конвенційному Комітетові під проводом головного радного Тараса Шмаґали, з'ясовуючи коротко шлях, успіхи й досягнення Українського Народного Союзу за останніх чотири роки і накреслюючи дальший шлях й завдання УНСоюзу на майбутнє. Ствердивши, що „нашою метою повинна бути консолідація максимальних людських і економічних ресурсів в апараті, який працював би головно для добробуту всіх наших людей та для справи волі і справедливости", гол. предсідник Йосип Лисогір звернувся із закликом до всіх учасників Конвенції вшанувати пам'ять всіх понад три тисячі членів УНСоюзу і його провідних діячів, що працювали для тієї мети і в звітовому часі відійшли у вічність. Текст слова гол. предсідника Й. Лисогора надрукований поруч.

Після того приступлено до дальшого порядку нарад на якому в тому ж дні були: вибір Президії Конвенції — предсідника, двох заступників предсідника і двох секретарів, одинадцяти членів виборчої комісії та п'ятьох членів комісії просьб і скарг, пресової комісії та звітування членів Головного Уряду.

Вже в четвер 14 травня почалися наради покликаних Головним Урядом — комісій статутової та верифікаційної Перша з цих комісій — статутова уконституувалася в складі: професор Іван Телюк — голова, Микола Олек — заступник голови, Володимир Бой-Борискевич — другий заст. голови, д-р Богдан Футей — секретар український та адв. Роман Максимів — секретар англомовний. На голову Комісії верифікаційної обрано Карла Сачка і на секретаря проф. Миколу Дербуша. Крім названих в склад цієї комісії входять ще: Павло Дуда, Михайло Фединишин та Микола Хоманчук.

Приїжджають делеґати

Багато делеґатів прибули на Конвенцію з численних місцевостей ЗСА і Канади вже в минулу суботу 16 травня ц. р. Впродовж неділі було зареєстрованих уже майже 400 всіх делеґатів. При реєстрації всі делеґати отримували портфелі з написом та емблемою УНСоюзу і їхнім прізвищем та, всередині портфелів, зі звітами головних урядовців, пам'ятковою конвенційною книжкою й іншими конвенційними матеріялами.

Наради Головного Уряду

В неділю 17 травня о год. 3 по пол. в одній з конференційних заль готелю Статлер - Гілтон відбулися останні наради обраного попередньою Конвенцією Головного Уряду з участю всіх головних урядовців. На нарадах, що їх відкрив і ними проводив головний предсідник Йосип Лисогір, заступник головного предсідни Володимир Сохан коротко інформував про працю Верифікаційної комісії, в якій він брав участь, а головний секретар д-р Ярослав Падох інформував про працю Статутової комісії, в якій він і головний предсідник Йосип Лисогір брали участь з уряду. Головний радний Тарас Шмагала, який очолював Конвенційний комітет, інформував про конвенційні імпрези, зокрема передбачені на четвер 22 травня відкриття пам'ятника основоположника „Свободи" о. Григорія Грушки та конвенційний бенкет. Після коротких дебат закінчено ці останні наради Головного Уряду.

Міллс старається зменшити кошти шпиталевого лікування

Вашингтон. — Голова Палатної Комісії Способів і Засобів конгресмен Вілбур Д. Міллс вніс законопроєкт, згідно з яким треба зменшити кошти за шпиталеве лікування, які платиться за тих пацієнтів, що мають право на лікарську опіку (медікер) або на лікарську допомогу (медікейд). Сподіваються, що цей обширний проєкт схвалить Конгрес. Сенатська Фінансова Комісія опублікувала була в лютому ц. р. звіт, в якому критично поставилася до тих коштів, яких вимагають шпиталі за лікування вищезгаданих осіб.

СЛОВО ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ЙОСИПА ЛИСОГОРА

Високодостойні Делеґатки і Делеґати!
Всечесніші Отці, Дорогі Гості!
Високоповажані Пані і Панове!

Маю велику честь і приємність привітати Вас усіх на 27-ій Звичайній Конвенції Українського Народного Союзу та офіціяльно проголосити її відкритою. В імені Вас усіх бажаю на цьому місці висловити нашу вдячність Клівлендському Конвенційному Комітетові, що його очолює головний радний Тарас Шмаґала, за все те, що вони вчинили, щоб наша Конвенція була цікавою, а наше перебування у Клівленді приємним і вигідним.

Ми зібралися тут згідно з постановами нашого статуту, щоб перевірити діяльність нашого Союзу за останні чотири роки, щоб оцінити його досягнення та щоб встановити напрямні на чергові чотири роки. Тому, що це є перша Конвенція після Діямантового Ювілею та його святкувань, можна цілком природньо очікувати, що наші наради проходитимуть у фокусі всіх 75 років нашої історії. Тільки короткий погляд на цю історію дає задовільний доказ, що минулі сім з половиною декад були зворушливі і корисні для наших членів і їх родин в Америці і Канаді. Такі на перший погляд нездоланні перешкоди і труднощі, як ігнорація і неграмотність, загумінкові політичні погляди, релігійна нетерпимість, несвідомість цілей життєвого забезпечення та загальне невігластво у фінансових справах і брак відданих інтелектуалів були переможені і наш Союз, не зважаючи на всі ці труднощі і перешкоди, невпинно продовжував свій ріст і розвиток.

Подивугідною ревеляцією нашого минулого є те, що наш Союз ніколи у своїй історії не знижував свого головного погляду до маловажних справ. Наші піонери і основоположники та їх наступники завжди націлялись на головні українські проблеми, завжди „великого бажали". Отець Г. Грушка визначив спосіб думання, сміливо закликаючи до об'єднання всіх українців поза Україною в одному великому братерському Союзі. Конвенції в 1896 і 1897 роках зробили конкретні заходи для допомоги нашим братам у потребі в Канаді, Бразилії і на Гаваях. Уже в 1900-му році ідея вільної і незалежної Української Держави глибоко вкорінилась між членами Союзу і вся їхня активність віддзеркалює це їхнє становище з усе більшою силою і переконанням. Це й є головне завдання, що його ми постійно підкреслюємо по сьогоднішній день.

Можливо тому, що ми самі були активними учасниками останньої декади, могло б здаватися, що 1960-ті роки були найважливішими в історії нашого українського народу у вільному світі. Зроблено велетенські кроки в розвитку та поширенні наших культурних, виховних, релігійних, політичних і господарських інтересів. Вітальну ролю в усіх цих активностях грав наш Союз. У висліді резолюції, яку схвалила 24-та Звичайна Конвенція Українського Народного Союзу в цьому ж Клівленді в 1958-му році, пам'ятники Тарасові Шевченкові були здвигнені у Вінніпеґу в 1961-му році й у Вашингтоні в 1964-му році. В 1963-му році видавництво університету в Торонті випустило пер-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Українці Лондону вшанували Верховного Архиєпископа урочистим бенкетом

Лондон. (Р. Ч.) — Візита Кард. Йосифа Сліпого у Великій Британії проходила згідно з наміченим пляном. В суботу дня 9 травня о год. 4.00 по пол. відбулося привітання Верховного Архиєпископа в українській католицькій катедрі Пресвятої Скитальчої Родини в Лондоні в часі співаної Служби Божої. Службу Божу служив Кардинал Йосиф Сліпий у співслуженні наших Єпископів Преосв. Августина та Преосв. Володимира Маланчука з Парижу. На Службі Божій були присутні Архиєпископ Вестмінстеру Кард. Джон Гінен та Апост. Делеґат у В. Британії Архиєп. Доменіко Енрічі а також Владика Кир Вячеслав Сіповіч. У своєму слові під час Служби Божої Верховний Архиєпископ Кир Йосиф склав признання за набуття катедри в Лондоні, яке назвав найбільшим ділом і досягненням українців у Великій Британії, що є заслугою Апост. Екзарха Кир Августина Горняка.

В неділю дня 10 травня о год. 11-ій ранку була відслужена Торжественна Архиєрейська Служба Божа в укр. католицькій катедрі. Багато вірних із всіх кінців Великої Британії взяло в ній участь. В неділю 10 травня о год. 6-ій веч. відбувся столичний бенкет в честь Найдостойнішого Гостя в готелі Ґровнор Гаувз при вулиці Парк Лейн. Близько 500 осіб із всіх кінців Вел. Британії — навіть з далекої Шотляндії — зібралося, щоб стрінутись з Дорогим Гостем. Відкриваючи цей святочний бенкет, Апост. Екзарх Кир

(Закінчення на стор. 3-ій)

МАЙЖЕ 1,000 ОСІБ ЕНТУЗІЯСТИЧНО ОПЛЕСКУВАЛИ ОПЕРОВИХ СПІВАКІВ І. МИГАЛЬ І А. ДОБРЯНСЬКОГО ТА ХОР „ДНІПРО" ПІД ЧАС КОНВЕНЦІЙНОГО КОНЦЕРТУ УНСОЮЗУ В КЛІВЛЕНДІ

Іванка Мигаль

Андрій Добрянський

Клівленд, Огайо. — Майже 1.000 осіб, у тому числі багато делеґатів на 27-му Конвенцію УНСоюзу ентузіястично оплескували виступи солістів Метрополітальної опери в Ню Йорку Іванки Мигаль та Андрія Добрянського і місцевого українського хору „Дніпро" під дириґентурою Е. О. Садовського під час великого концерту, що його влаштував цей Хор з нагоди 27-ої Конвенції УНСоюзу, та який відбувся тут у великій балевій залі готелю Статлер-Гілтон минулої неділі 17-го травня ввечорі.

На початку програми хор „Дніпро" виконав уривки з опери Гулака-Артемовського „Запорожець за Дунаєм", при чому солістами були сопран Н. Воляник тенор Ю. Оришкевич та баритон Ю. Полячський. В дальших точках програми хор виконав А. Гнатишина „Розриту могилу" з сольо Іванки Мигаль, — М. Лисенка „Туман хвилями лягає", — А. Гнатишина „А мій милий" з сопрановим сольо І. Мішко, — Коса-Анатольського „Коломия", А. Гнатишина „Умираю, моя мати" з сопрановим сольо А. Воляник, та А. Гнатишина „Наш стяг". Усі хорові точки були виконані в супроводі власної оркестри. Оперова співачка Іванка Мигаль виконала: Гулака-Артимовського „Ангел ночі" та народну пісню „На вулиці скрипка грає". А. Добрянський відспівав М. Лисенка „Реве та стогне" та В. Барвінського „Псалом". Обоє солісти відспівали дует М. Лисенка „Ми заспівали й розійшлись" та „Не забудь юних днів". Солістам акомпаніював піяніст Роман Стецура.

Клівлендський хор „Дніпро" під керівництвом Євгена О. Садовського.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Новий Найвищий Суд

12 травня ц. р. Сенат на своєму пленарному засіданні — без попередньої дискусії — затвердив усіма 94 приявними своїми членами запропонованого през. Ніксоном федерального суддю Гаррі А. Блекмуна на члена Найвищого Суду. Сталося це після того, як у листопаді минулого року Сенат відкинув президентського кандидата на те становище, Клемента Гейнсворта, закинувши йому „конфлікт інтересів" з уваги на його фінансові операції, а в квітні ц. р. відкинув Геролда Карсвелла, як ніби особу упереджену в расових та робітничих справах і як професійного „мірноту". По суті, — в обох цих випадках вирішними були не ті формальні аргументи, а — момент створення опозиційного бльоку демократичних і республіканських ліберальних сенаторів, які спритною тактикою з використанням деяких помилок урядових кіл у цій справі зуміли прихилити собі й кількох так званих поміркованих сенаторів. Після тих двох сумнівної вартости перемог Сенату над президентом Ніксоном витворилась незручна атмосфера: навіть найбільш вразливі на пункті суверенних прав Сенату сенатори відчули, що кампанія проти третього кандидата на члена Найвищого Суду погрожувала б конституційним конфліктом, і тому мерщій затвердили Гаррі А. Блекмуна, навіть не перевівши на пленумі Сенату дискусії над його кваліфікаціями.

Таким чином Найвищий Суд вже наступного разу засідатиме в своєму повному складі 9-ох членів. Про величезне значення Найвищого Суду, як символу й репрезентанта тієї третьої складової частини державного устрою ЗСА — поруч законодатної і виконної влади — найкраще свідчить факт, що коли 6 квітня 1789 року зійшовся в Ню Йорку перший американський Конґрес, а інавґурація Джорджа Вашинґтона на першого президента ЗСА відбулася 30 квітня, то Найвищий Суд створено вже 24 вересня того самого 1789 року.

Новий член Найвищого Суду, близький приятель призначеного вже през. Ніксоном голови Найвищого Суду Воррена Е. Бирґера, щонайменше зрівноважить той світоглядовий балянс у цій верховній судовій установі, який у т. зв. „ері Ерла Воррена" був сильно перехилений в сторону надмірного лібералізму. Про світогляд Блекмуна свідчить його рішуче заперечення на запит журналіста: „Чи Найвищий Суд має право створювати додатки до Конституції?" Він проти того, щоб букву Конституції боронилось „саму для себе", і за те, щоб Конституцію „інтерпретувалось у світлі сучасних проблем". Тому власне през. Ніксон і обрав його, як „конструкціоніста".

Взявши на увагу, що найвищий суддя Юґо Л. Блек має 84 роки, Вілліям О. Даґлес — 72 і Джан М. Маршал — 71, през. Ніксон вірогідно зможе ще ввести до Найвищого Суду юристів, які дбатимуть більше про „закон і порядок", про права громадян, а не тільки про права злочинців, і про мораль, яка спирається на релігії, про здорову атмосферу, затруювану масовою присиланою з СССР комуністичною літературою. Хоч Найвищий Суд у своєму зміненому складі не поспішатиме з ревізією шкідливих для життєвої практики постанов з ери Воррена, можна сподіватися, що деякі з тих постанов таки будуть змінені. За передвісника зміни в справі молитов у школах можна вважати постанову Найвищого Суду з 4 травня, якою потверджено звільнення від податків церковного майна з уваги на харитативну діяльність Церков. Новий голова Найвищого Суду Воррен Е. Бирґер признав, що звільнення церков від податку є для них посередньою допомогою держави, і що було б несправедливо позбавляти Церкви, які ведуть харитативну акцію, такої допомоги, коли дістають її інші, світські організації. Позитивний вплив нового голови Найвищого Суду виразно проявився тут у тому, що за це рішення були всі 7 суддів — проти одного Вілліяма О. Даґлеса, що його домагається поставити перед суд голова республіканської меншости в Палаті Репрезентантів, Джералд Форд, за прокомуністичні й анархістичні виступи. Поки Вілліям О. Даґлес відійде з Найвищого Суду — крайня пора його там ізолювати, щоб конструктивізм прийшов на місце шкідливого лібералізму, символом якого став віддавна Вілліям О. Даґлес.

НІМЕЧЧИНА 25 РОКІВ ПІСЛЯ КАТАСТРОФИ

Мюнхен. — 8-го травня 1945 р. делеґати останнього уряду „Німецької тисячолітньої імперії" адмірала Деніца підписали капітуляцію в штабі ген. Айзенгавера в Ремсі, у Франції. Того ж дня, на вимогу командування армії СССР, німці підписали капітуляцію Німеччини перед маршалом Жуковим у Берліні.

І досі ведеться дискусія в різних історичних і політичних колах, чи доцільна була вимога безумовної капітуляції, яку поставила коаліція противників Гітлерової Німеччини. Вказують на те, що ця вимога послабила внутрішню опозицію проти режиму Гітлера, бо й німці — противники Гітлера боялися найгіршого від поразки Німеччини у війні. З другого боку, згадують згубні наслідки порівняно лагідного Версальського мирового договору з р. 1919, коли Німеччина мала невеликі територіяльні втрати (Ельзас, Льотаринґія, польські землі на сході з „коридором" до Балтійського моря). Німеччина мусіла заплатити велику контрибуцію за зруйновані у війні території Франції і Бельґії.

Слід пам'ятати, що після першої світової війни німці мали багато прихильників у світі. Згадувалося, що то був свого часу „народ поетів і філософів", говорилося про Ґете, Шіллера, Бетговена, Канта, Гердера, Баха, Геґеля і т. д. Переможці не окупували переможеної Німеччини, вона не була зруйнована війною і господарство Німеччини могло розвиватися нормально. Демобілізація німецького війська пройшла в порядку.

Це людяне трактування нації переможеної після кривавих боїв і жертв державами Згоди дало притоку нерозкаяним німецьким мілітаристам створити леґенду, що німецька армія не зазнала поразки на фронті, що до Версальського миру довів „внутрішній ворог", який ударив армію „ножем у спину". Твердили, нібито у 1918 році німецьке військо було на порозі перемоги над силами Франції, Англії і Америки... Цю леґенду піддержували і командири німецьких армій під час першої світової війни — Гінденбурґ і Людендорф, хоч вони ще в жовтні 1918 р. самі звернулися до уряду, щоб почав мирові переговори з західніми великодержавами, бо армія вже вичерпала всі свої сили.

У Німеччині пішла від кінця 1918 р. широка пропаґанда проти Версальського договору і проти тих представників німецького уряду, що той договір підписали. Реакційні партії ненавиділи вільний лад республіки, що була проголошена після втечі кайзера Вільгельма в Голляндію в листопаді 1918 р. Таємні терористичні організації почали вбивати міністрів Німецької Республіки (Ерцберґер, Ратенав та інших).

1920 р. зроблено спробу державного перевороту під проводом Каппа, щоб створити військову диктатуру. 9-го листопада 1923 р. спробу повалити республіканський уряд зробили Людендорф і австрійський німець, що служив у німецькій армії — Гітлер. Вже від 1919 р. він належав до партії, що була створена в Мюнхені під назвою — „Німецька Націонал - Со ціялістична Партія".

Само собою, без грошей ця партія так би й лишилася малою групою, що мріяла про велику Німеччину, про „Третю і м п е р і ю" (Райх). Але Гітлерові допомогли щедрими дарами великі промисловці й фінансисти (напр., фірма Тіссен). Це дало можливість Гітлерові зорганізувати велику пресу і розбудувати партію. До його фанатичних промов прислухалося багато німців, особливо від 1929 р., коли світова господарська криза привела також Німеччину до масового безробіття (6 мільйонів безробітних).

Гітлер не шкодував обітниць усім німцям, навіть дівчатам обіцяв хороших женихів. У своїй книзі „Моя боротьба" він проголошував, що хоче згоди з Францією та Англією, але буде домагатися для німецького народу „життьового простору" на Сході Европи. Коли дряглий старець Гінденбурґ, що був президентом Німеччини, доручив 30 січня 1933 р. уряд Гітлерові, то вже в 1934 р. Гітлер послав свого міністра Гуґенберґа на конференцію в Лондон з вимогою: дати Німеччині „вільну руку" на Сході Европи, зокрема — Україну, як колонію...

У країнах Західньої Европи вважали, що Гітлера можна буде заспокоїти деякими поступками, навіть погодилися з окупацією Австрії військом Німеччини в 1938 р. і з опануванням Чехо-Словаччини року 1939. Але ці поступки ще більше заохотили Гітлера, і він вирішив почати „натиск на Схід" війною проти Польщі. На поміч прийшов Сталін: 23 серпня 1939 р. в Москві підписано союзний договір між Німеччиною і Росією.

Дослідники другої світової війни ствердили, що німецьке військо в 1939 р. не було готове до війни, що Гітлер шаленою пропаґандою налякав французів фантастичною, небувалою силою німецької армії. Тому французьке військо поховалося в льохах Лінії Мажіно, в надії, що то — неприступна твердиня. Фактично німецька армія була озброєна щойно в час війни. Але перемоги на Заході в 1940 році створили деякий час авторитет Гітлерові в Німеччині, і його названо „найбільшим полководцем усіх часів"...

Це робило великі перешкоди організації спротиву Гітлерові в Німеччині.

Але після воєнного захоплення і сп'яніння від перемог настав час „похмілля". Пляни Гітлера запанувати над світом показали свою фантастичність. Бачивши неминучу поразку Німеччини, навіть найвірніші його співробітники вважали, що необхідно почати мирові переговори, щоб урятувати країну від повної руїни. 20 липня 1944 р. граф Штав-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Д-р Ю. Кипакевич

ПЕКУЧІ ТУРБОТИ ФКУ

Перед українським загалом Америки велике завдання — завершення Українознавчого Центру при Гарварді, офіційної високоавторитетної інституції вільної української науки, найбільшого досягнення американських українців.

Це велика амбіція, а рівночасно великі турботи фінансового характеру.

Основну базу ФКУ — поза нашими товариствами та організаціями — творить пересічний у к р а їнський жертводавець. Використовується всі можливі засоби для створення якнайбільшого фонду. Одначе, є ще деякі невикористані засоби, на які я вказав на 3-му з'їзді-нараді представників ФКУ в Льорайні, Огайо, в лютому ц. р. На жаль, моя пропозиція не знайшла жадного відгомону.

Запитую: чому? — і коротко відповідаю: моя ідея не лежить в ментальності українського загалу.

Наші люди звикли давати пожертви із своїх тяжко зароблених грошей, але вони з застереженням і недовір'ям ставляться до чогось нового, хоч інші це нове практикують із великим успіхом. Світ числиться лише із сильними та багатими, а за гроші, як знаємо, і державу можна купити.

Моя конкретна пропозиція була: здобувати і підсилювати фонди купецьким, комерційним шляхом, шляхом найбільш видатним, із перспективою на сталий розріст. А що дуже важливе — це постійне джерело прибутків без огляду на коньюнктуру збіркової акції, чи вона посилена чи приспана. Комерція день-у-день, рік-у-рік приносить прибутки.

Я мав на увазі створення комерційної корпорації, яка опрацювала б певний плян і зорганізувала б якісь підприємства, для прикладу мініятюрні готелі, лончанети чи кіоски, які працювали б цілий рік.

Кілька таких підприємств у добрих руках і на відповідному місці давали б значний сталий прибуток із виглядом на дальшу розбудову. Наприклад, публічні крутольні (бовлінг) дуже популярні в Америці та приносять добрі і сталі прибутки. Розуміється, обслуговувати вони мали б загальну публіку, а не тільки українську.

Ми розпоряджаємо цілим рядом кваліфікованих людей майже з усіх ділянок. Наші економісти, правники, купці та підприємці — це люди, які знають, як взятися та повести таке діло — треба його лиш почати!

Добре опрацьований статут запевняв би леґальну сторінку корпорації, щоб, як уже дехто висловив побоювання, „не розбазарили" а-бо не використали її для якоїсь політичної фракції.

Як незаробіткова організація (нон профіт організейшен) із чітко визначеними умовами щодо здобування фондів У к р а ї нський Центр при Гарварді, вона правно була б власністю корпорації і підлягала б контролі федерального уряду.

Тому затруднених в ній людей — не конечно українців — оплачувалося б згідно з усталеними нормами.

Більшість великих підприємств, які оперують мільйонами долярів починали з малого. УНСоюз почав із горсткою старих емігрантів-русинів і зріс до найсильнішої української фінансової інституції. Кооперативи та Союзи в Старім Краю, не зважаючи на неприятливі обставини, розростались і процвітали.

Чому ж ми тут, де є всі дані, не почнемо розумного, корисного діла?

Гроші, зложені на другу Катедру, лежать в банках і приносять відсотки. Поза тим — нічого. Грішми треба оперувати, щоб мати з них належну користь. Тому, на мою думку, їх треба вибрати, інвестувати у фахово підготоване підприємство, допозичити відповідну суму на догідних умовах (бож це загально - українська справа) в українських фінансових інституціях і з вірою в кращий успіх взятися до діла.

Здаю собі справу з того, що це — скомплікована річ, яка вимагає часу, праці та посвяти, але все це напевно оплатиться. В такий спосіб ми придбали б ще дещо українського майна і створили б рід фундації на таку гідну ціль, як ФКУ.

Недавно я коротко з'ясував цю справу мґрові С. Хемичеві і принагідно референтові п. Б. Тарнавському. Візьмуть під увагу. В Ню Йорку концентрується актив відповідних людей. Ню Йорк повинен цю справу рушити! Доброю фаховою порадою напевно послуживби досвідчений підприємець п. Роман Скоробогатий.

Якщо збіркова акція піде далі таким ходом, як ішла досі, то мине далеко більше часу до зреалізування наміченого пляну, як це обчисляється. Одначе, не смісмо зневірюватися. Видержливістю і послідовністю ми нашу ціль осягнемо!

Створення постійних фінансових баз комерційним шляхом є конечністю. Я навів лише одну ділянку, яка, на мою думку, виглядає корисною і відносно не тяжкою для зреалізування. Є багато інших купецьких можливостей, про які повинні рішати фахові люди.

Завершення Гарвардського Центру буде великим тріюмфом, але було б неправильним на цьому зупинитись. Не смісмо глядіти лише на завтрішній день. Дасть Бог, Гарвард буде першим, але не останнім центром — носієм української вільної науки в світі.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагує: д-р Михайло Данилюк

ЧИ ПРАЦЮЄТЕ ПРИ АЗБЕСТІ?

Азбест — це синтетична речовина, яка по своїй суті є силікатом маґнезію і кальцію у волокнистій формі. Речовина ця дуже широко вживається в індустрії як ізоляційний матеріял. В багатьох випадках азбест неможливо замінити іншим матеріялом

Маючи велике значення в індустрії і техніці модерних часів, азбест виявив себе як поважний ворог людського здоров'я. Власне, серед різних речовин, які занечищують повітря, а тим самим загрожують здоров'ю, одною з найгрізніших є пил з азбесту. Хоч уже роками медичні дослідники турбувались питанням азбесту, щойно останнім часом медичний світ почав дивитися на азбестовий пил я кна одну з поважних причин вкорочення людського життя.

Медична література доволі часто повертається тепер до питання азбесту. Одним із цікавих підсумків у цьому питанні є редакційна стаття в журналі „Вісті Медичного Світу" за квітень ц. р., в якій д-р М. Фішбайн подає найновіші — і застрашливі — дані.

Малі частинки азбестового пилу, — пише д-р М. Фішбайн, — знайдено в легенях не менше як 25% усіх дорослих мешканців великих індустрійних міст. На основі дослідів і спостережень патологи і фахівці легеневих недуг прийшли до висновку, що вже в недалекому майбутньому азбест стане найчастішою причиною пістряка легень, перейшовши своїми розмірами загрозу, спричинювану куренням тютюну.

Патологи вже давно звертали увагу на те, що в легенях багатьох робітників, які мають діло з азбестом, знаходиться чимало постійних залишків азбестового пилу, що нищить тканини легень. Це явище в медицині звуть азбестозою. Але тепер серед цієї категорії робітників спостерігається далеко вищу смертність від пістряка легень, як серед населення, яке не зустрічається постійно з азбестовим пилом. Шкідливість вдихання цього пилу ствердженo не лише в тій ділянці індустрії, яка має в і д н о ш е н н я до азбесту, але також при конструкціях будівель і фабрик, в продукції синтетичних плиток для підлоги, навіть автових гальм, виложених азбестовою речовиною, що витримує високу температуру тертя, і т. д. Також установлено, що люди, які мешкають в промірі півмилі від азбестової фабрики, можуть захворіти на азбестозу, навіть не працюючи в цій фабриці.

Крім азбестози, яка, нищачи легені, вкорочує людське життя, основну увагу скеровується тепер на загрозу пістряка легень від азбестового пилу, бо, як виказали досліди, пістряк легень серед робітників, що працюють при азбестових виробах, щонайменше в шість разів частіший, як серед інших категорій робітників. Серед робітників, які працюють із самим азбестом, цей пістряк частіший у сім — дев'ять разів. А серед робітників, які одночасно курять цигарки — у 92 рази частіший в порівнянні з некурцями і тими, що не мають контакту з азбестом.

У боротьбі з цим новим лихом модерної доби медицина вживає різних заходів, але вони, очевидно, особливого успіху не забезпечать, якщо в індустрії не застосують належних профілактичних заходів збереження робітників від вдихання цієї погані. Як бачимо з досвіду сучасних днів, людині важко вижити без прогресу техніки, але й самий прогрес несе з собою поважні небезпеки.

В Америці по лінії боротьби з азбестовим пилом уже чимало зроблено. Станиці Уряду Публічного Здоров'я постійно проводять перевірку повітря по фабриках, продукція яких зв'язана з азбестом. Коли в такій фабриці повітря насичується пилом азбесту, її адміністрацію змушують вс тановлювати нові й кращі фільтри, а робітникам радять під час праці вживати охоронних масок. Одначе, ще більшу загрозу починають виявляти занечищене повітря довкола фабрик, яке неможливо фільтрувати, а також праця з азбестом при конструкціях, будівлях, ізоляціях поза приміщенням, бо тоді єдиною охороною проти пилу є маски та інші профілактичні засоби.

Кожний, хто має будь - який контакт з виробництвом, пов'язаним із азбестом, повинен для власного добра завжди п р и т римуватися всіх профілактичних засобів, а крім того мусить частіше, як всякий інший робітник, перевіряти свої легені рентґеном та лікарськими оглядинами. Якщо ж взяти до уваги, що в курців, які працюють з азбестом, пістряк у 92 рази частіший, як серед загального населення, то зайво й згадувати, що вони мусять негайно припинити курення цигарок. Кашель у таких людей із застудою чи без — обов'язково і негайно повинен завести до лікаря. У більшості фабрик і підприємств в таких випадках лікарський персонал дає допомогу безплатно.

НАША ПОШТА

Після того, як „Свобода" проголосила видання „Лікарського довідника", ми, як і редакція „Свободи", одержали чимало запитів, коли ж ця книжка вийде. А деякі читачі навіть питають, чи, бува, не пропала вона десь на пошті, бо до цього часу ще не прийшла.

Подаємо до відома всіх заінтересованих, що „Лікарський довідник" в останній стадії підготови, а затримка у виданні була пов'язана з причинами технічного характеру — в и к о нанням кліш, обкладинки й ін. Всі книжки будуть у твердій обкладинці, а медичний словник творитиме з книжкою цілість.

Маємо добру надію, що незабаром „Медичний довідник" буде в руках передплатників. Передплата ще триває. Після випуску книжка буде продаватися по вищій ціні.

СИНОД ЄПИСКОПАТУ УКЦ

(6)

19. Церковний Суд — II інстанція

Зреферували: Архиєп. Кир Іван Бучко і Архиєп. Кир Гавриїл.

Забирали слово в дискусії: Кир Володимир, Кир Андрій Сапеляк, Кир Ніль, Кир Платон, Митр. Кир Максим.

Рішено одноголосно: Ті Єпископи, яких вибрано до Трибуналу канонізаційного, тобто Архиєп. Кир Іван Бучко, Єп. Кир Платон, Кир Августин і Кир Володимир, мають подбати також, щоб у Римі створили III інстанцію. Щодо другої інстанції, то зберігати дотеперішню практику.

20. Богословські курси для кандидатів до праці на Сході

Реферували Єп. Кир Платон і Кир Іван Прашко.

Рішено одноголосно: Нам потрібно людей з бажанням працювати на Сході і треба приготовлятися до цієї місії. Всіх заінтересованих такими проблемами спрямовувати до УКУніверситету.

21. Мішані подружжя

Реферував Єп. Кир Іван Прашко.

Маючи на увазі, що мішані подружжя бувають дуже часто причиною великих родинних непорозумінь, а також великою причиною релігійного індиферентизму та денаціоналізації, треба конечно перестерігати вірних і відраджувати від мішаних подруж.

22. Матеріяльне забезпечення духовенства

Рішено одноголосно, щоб у всіх єпархіях кожного року відбувалася збірка на „Церкву в потребі", а з зібраних грошей давалась поміч потребуючим єпархіям чи екзархатам.

Рішено одноголосно, щоб у кожній єпархії було засноване Місійне Товариство, яке займалося б збиранням фондів на місійні цілі своєї єпархії.

23. Проповідництво і журналістика

Висказано потребу мати так готові проповіді, як також і начерки проповідей.

Рішено одноголосно: Владики будуть дбати, щоб проповіді були виголошувані і щоб були пристосовані до слухачів.

24. Підручники для шкіл

Блаж. Верх. Архиєпископ повідомив, що недавно видано Катихизм; що в пляні УКУніверситету видати деякі підручники, як, наприклад, Літурґіку, Педагогіку, але Університет не може зайнятися опрацюванням всіх підручників; про інші підручники треба подбати на місцях.

При кінці Єп. Кир Августин прочитав проєкт письма до св. Отця із залученим проєктом Статуту Української Католицької Церкви; прийнято з малими поправками.

Після того Блаж. Верховний Архиєпископ сказав кінцеве слово, в якім зібрав висновки: Подяка для Господа Бога. Упродовж цілого Синоду відчувалося однодушність, єдність і журбу за добро цілої нашої Церкви. Ця єдність існує також в Україні і Польщі. Очевидно, нам ніхто нічого даром не дасть, але мусимо самі осягнути. Ті справи, про які ми говорили на Синоді, які ми вирішили, є для спасіння нашої Церкви. Дай, Боже, щоб та єдність у нас зростала, а тоді наша Церква вийде переможцем у цім змаганні.

ВПреосв. Митр. Кир Максим подякував Блаж. Верховному Архиєпископові за провід і за гостинність.

На тім о год. 11.30 Синод закінчено.

Отці Синоду перейшли до собору св. Софії, де Блаж. Верх. Архиєпископ в сослуженні двох священиків, у присутності всіх Владик і принагідних вірних відправив Молебень подяки і вніс многоліття для св. Отця і українського народу.

ПОСТАНОВИ, ПРИЙНЯТІ АРХИЄПИСКОПСЬКИМ СИНОДОМ УКЦ

Синод складає належний поклін св. Вселенському Архиєреєві Папі Павлові VI і заяву пошани та послуху.

1. Справа українського Патріярхату

1. Виразно ставши в часі Вселенського Собору Ватиканського II на патріярхальних началах в устрої і правлінні Помісної Української Церкви, які — устрій і правління — від віків зберігаються в усіх Помісних Церквах Сходу, в тому числі і в Київсько-Галицькій Митрополії, Синод рішає на цих канонічно-правних началах виконувати свою пастирську службу в правлінні Української Католицької Церкви в усіх країнах поселення її вірних під проводом Верховного Архиєпископа згл. Патріярха як помісного Голови.

2. Конституція й устрій українського Патріярхату є такі, як і інших Патріярхатів на Сході, з узгляднениям власте́й Київсько-Галицького Митрополита до Берестейської Унії.

3. Синод рішає вислати письмо до Святішого Вітця, підписане всіми Владиками, з проханням піднесення Верховного Архиєпископа Української Церкви до гідности Патріярха.

4. Синод поручає Українському Католицькому Університетові видати окремі праці і студії в цьому напрямі.

II. Український Католицький Університет ім. св. Климентія Папи

5. На предложення Верховного Архиєпископа Кир Йосифа Архиєпископський Синод приймає під опіку, на свою власність і відповідальність „Український Католицький Університет ім. св. Климентія Папи" в Римі, при вулиці Боччеа ч. 478.

6. Синод з радістю і признанням прийняв до відома звіт про наукову і велику видавничу працю Українського Католицького Університету, а зокрема готовість Університету видавати також серії проповідей, як і інших богословських підручників.

7. Щоб дати нашим отцям духовним, монахам і монахиням, а також і мирянам нагоду познайомитись з умовинами життя й апостольської праці на рідних землях і на поселеннях, Синод доручає Українському Католицькому Університетові влаштовувати богословські, душпастирські, катихитичні і ін., відповідно до потреби, курси для підготування працівників на Сході і на поселеннях.

(Далі буде.)

СЛОВО ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ЙОСИПА ЛИСОГОРА

(Закінчення зі стор 1-ої)

ший том нашої Англомовної Енциклопедії Українознавства. Завершено вже другий том цієї Енциклопедії, що тепер є в друку та появиться на книгарських полицях під кінець цього літа.

В 1967-му році здійснилася давня мрія українців у вільному світі, як у Ню Йорку відбувся Перший Світовий Конгрес Вільних Українців з участю понад 1.000 делегатів із 17 країн. На цьому Конгресі створено потенціяльно могутній на світову скалю апарат, що має за головну мету дбати про загальний добробут нашого українського народу та захищати його інтереси.

В 1968-му році на Гарвардському університеті встановлено катедру українських студій та намічено пляни для дальшого поширення програми цих студій. Також інші університети виявили замітне зацікавлення встановленням чи поширенням осередків українських студій, від яких можна очікувати вияву дійсної правди про Україну та про її аспірації.

Справді 1960-ті роки були драматичними і продуктивними роками для українців у вільному світі. Але вони були також роками особливих розчарувань та страждань в Україні. Посилена русифікація та дальше заперечування основних людських прав викликали спонтанну реакцію і відсіч з боку молодих українських інтелектуалів, проти яких з черги ведеться жорстоке переслідування. Суворі кари в'язниці були високою ціною, яку вони заплатили, але це не припинило протестів. Нам треба шукати шляхів і засобів для заохоти цих відважних українських патріотів.

У ретроспекті, минулі перших 75 років були великим кроком вперед для Союзу та для українського народу. А останні десять років були правдопібно найбільш променисті в нашій історії та створили передумови для здобутків і поступу, про які недавно не можна було й мислити. У 1970-их роках нам слід продовжувати цей розвиток, щоб високо маяли наші прапори.

У нашому Союзу нам у першу чергу треба збільшити кількість нашого членства та наші фінансові ресурси, щоб забезпечити наших українських членів ще більшими користями і ще справнішою обслугою. Нашою метою повинна бути консолідація максимальних людських і економічних ресурсів в апараті, який працював би головно для добробуту всіх наших людей та для справи волі і справедливости — такого способу життя, що його відмовляється ще й сьогодні нашому українському народові.

За хвилину ми приступимо до наших ділових конвенційних нарад, передбачених програмою. А перед цим, згадаймо ще з почесню та вставанням з місць вшануймо ще світлу пам'ять понад 3.000 наших членів, які в звітовому часі відійшли у вічність, між ними й таких наших провідних та заслужених діячів, як обраний попередньою конвенцією головний касир Іван Кокольський, довголітній наш головний контролер інж. Володимир Коссар, колишній співредактор „Свободи" полковник Володимир Кедровський та колишня головна радна Марія Ольшанецька. Згадаймо з пошаною і вдячністю померлого в звітовому часі 34-го президента З'єднаних Стейтів Америки Двайта Д. Айзенгавера, який підписав закон про поставлення і опісля відкрив пам'ятник Кобзареві України Тарасові Шевченкові у Вашингтоні. З особливою пошаною згадаймо тих наших юних членів та українських юнаків, які поклали свої буйні голови на побоєвищах В'єтнаму, обороняючи під зоряним американським прапором волю перед червоними агресорами. Згадаймо і вшануймо і всіх тих наших братів і сестер на рідній землі та на засланнях, які віддали своє життя, щоб жив народ, щоб були воля і правда на землі!

Українці Лондону вшанували Верховного Архиєпископа урочистим бенкетом

(Закінчення зі стор 1-ої)

Августин у теплих, сердечних словах привітав Верховного Архиєпископа іменем вірних Української Католицької Церкви у Вел. Британії, висказуючи радість з того, що Боже Провидіння зберегло і послало нам Людину, навколо якої — за словами Папи Павла VI, маємо можливість об'єднатись. Повідомив дальше, що письмо нашого Єпископату до Апостольського Престолу у справі створення Патріярхату нашої Церкви було Престолом принятe і треба сподіватись, що прохання увінчається успіхом. Треба нам „сподіватись й уповати на добрий вислід у справі і здержуватись та вистерігатись драстичних виступів". Представники організацій і установ вітали Верховного Архиєпископа і складали йому побажання. Дуже влучним був виступ представника українського воєнства, який у заключній частині свого виступу сказав, що на еміграції ми не маємо ніякої власті, за винятком церковної, і просив Верх. Архиєпископа ту власть організувати, скріплювати і остаточно її оформити для добра нашої Церкви і народу. У своїй відповіді Верховний Архиєпископ подякував за привіти і побажання, згадав коротко про переживання під совєтською властю, підкреслюючи, що наш народ „там", по змозі пильно слідить за нашою працею на еміграції і надіється на нас. З черги поділився своїми спостереженнями із своєї візитації українців у різних країнах вільного світу, стверджуючи, що всюди маємо великі скарби і досягнення.

Кажучи про українців у В. Британії Верховний Архиєпископ нагадав, що ця країна, відома своїми політичними й державними традиціями і звичаєм, відограє важливу ролю у світі. Українці, що живуть у ній можуть і повинні засвоїти собі багато із багатющого досвіду країни їх поселення. У програму вечора були вплетені вокальні виступи відомого нашого співака Володимира Луцева.

В Европі триває пересувна виставка творів Олександра Архипенка

Брюссель. — Після минулорічного успіху у Франції і в Бельгії, велика пересувна виставка творів світової слави українського скульптора Олександра Архипенка перевезена до Зах. Німеччини. Західня преса одностайно зараховує О. Архипенка до найвизначніших мистців нашого сторіччя. Раніше показувано цю виставку в 1967-68 рр., у десяти найбільших містах ЗСА. Журнал „Авангард" в ч. 1-1970 з Бельгії інформує, що на европейській пересувній виставці показано 78 різного розміру різьб і скульптур Олександра Архипенка, 70 графічних творів та кругло 1 000 фотознімків з його життя й праці. Західня преса називає Олександра Архипенка, уродженця Києва в 1887 р., який помер у ЗСА в 1964 р., основоположником модерного мистецтва в Европі, батьком кубізму у скульптурі, а сам мистець писав про свою творчість: „Я поєднав у одній формі невловиме — простір, прозорість, світло і рефлексію". Велика скульпттура праці О. Архипенка прикрашує вхід до університету в Кензас Сиτі— фігура зі сталі, високою в понад 400 метрів; у Городі Української Культури в Клівленді, де незабаром буде відкрито пам'ятник основоположникові УН Союзу о. Григорієві Грушці роботи видатного скульптора Михайла Черешньовського, є також декілька скульптурних праць великого мистця Олександра Архипенка. Пересувна виставка його творів триватиме до кінця 1970 року.

Наради Головної Управи ОУА „Самопоміч"

Ню Йорк, (І. П.) — Перше по Делеґатському З'їзді засідання Головної Управи ОУА „Самопоміч" відбулося 2 травня у власному домі в Ню Йорку.

Наради відкрив і ними проводив голова Головної Управи ОУА „Самопоміч" п. Степан Спринський о год. 4-ій по полудні. Він привітав нових членів Головної Управи, Контрольної Комісії і Товариського Суду та підчеркнув обов'язки й завдання Головної Управи. ОУА „Самопоміч" має харитативні, культурно-освітні та суспільно-громадські основи, побудовані на засадах любови ближнього, взаємопомочі, толеранції і християнської етики, та національної відповідальности за майбутнє. Голова подав порядок нарад, який прийнято до відома.

Протокол з попереднього засідання відчитав секретар д-р В.Палідвор, протокол затверджено.

Головна Управа ОУА „Самопоміч" уконституувалася так: голова — п. Степан Спринський, заст. голови: 1. мгр. Євген Лозинський і голова Видавничої Комісії, 2. рад. Богдан Ластовецький і культурно-освітній референт, 3. проф. Богдан Стефанович і організаційний референт, 4. п-ні Ольга Заячківська і член суспільної референтури, секретар д-р Василь Палідвор; фінансовий референт — інж. Іван Гурик; референт суспільної опіки — п-ні Емілія Козіцька; референт молоді — п. Лев Пришляк; господарський референт — інж. Роман Раковський; член суспільної референтури — п. Евстахій Манацький; члени організаційної референтури — п. Франц Колодій і — п. Михайло Ковальчин.

Звіт з праці Головної Управи зложили: голова п. Ст. Спринський, секретар д-р В. Палідвор, фінансовий референт інж. Іван Гурик і голова Видавничої Колегії мгр. Є. Лозинський.

Переведено аналізу висліду збірки в 1969 р. для потребуючих та її розподіл і остаточне замкнення. Зібрано 5,060.68 дол. і таку суму розділено разом з оплатами пакунків і портами. Звіт зі збірки був поданий в „Нашому Світі", крім цього рішено вислати Відділам і представникам поодиноких місцевостей, які занималися збіркою, зіставлення разом із частиною одержаних голосів подяки.

Збірка випала успішно, зібрано найбільшу суму за всі останні роки, але, як показує дійсність і потреби наших людей, вона дуже мала. Тому рішено розпочати вже збірку за 1970 р. з більшим зусиллям, щоб її принайменше подвоїти. Ця збірка буде під кличем: „Збірка найбільш потребуючим Українцям".

Обговорено збірку для потерпілих у Югославії: голова п. С. Спринський поінформував про поїздку президента ЗУАДК д-ра В. Галана до Югославії і ситуацію там. Його доповнив директор канцелярії УККА мгр І. Базарко. Про перебіг цієї збірки від ОУА „Самопоміч" реферували: д-р В. Палідвор, доповняли панове Є. Манацький, Ф. Колодій і Михайло Ковальчин. ОУА „Самопоміч" зі своїми Відділами зібрала коло 60% одягів, і переслала на збірний пункт ЗУАДК, де директором є голова Відділу ОУА „Самопоміч" п. Маріян Коць.

Рішено припинити збірку одягів для Югославії, продовжувати тільки збірку грошей на відбудову церков і повалених землетрусом домів для наших людей. Збірку одягів для українців в Польщі і Бразилії рішено продовжувати.

Обговорено проблему заанґажування і активізації молоді на форумі „Самопомочі", яка має великі можливості і поле до попису в допомоговій, культурно-освітній праці, в опіці над публічними бібліотеками в справі постачання до них книжок і видань з українською проблематикою і т. п. Вибрано до цієї преважливої справи комісію в складі: рад. Богдан Ластовецький, мгр Роман Гуглевич і Лев Пришляк.

Зі здивуванням Головна Управа ствердила, що невідомі ближче особи, послугуючись назвою ОУА „Самопоміч" проголосили в оголошенні у „Свободі", скликання зборів членів Відділу ОУА „Самопоміч" у Філядельфії на 17 травня ц. р.

Правно вибрана і признана Головною Управою, Головним Товариським Судом і Делеґатським З'їздом Управа Відділу у Філядельфії, яку очолюють: проф. д-р І. Олексишин — голова, мгр В. Яців — заст. голови, п. Роман Беднарський — секретар, дир. Іван Шаран касир і члени Управи, про ці збори нічого не знають.

З прикрістю ствержено, що не зважаючи на усі заходи Секретаріяту СКВУ і УККА, упорядкувати відносини в нашому суспільстві, знаходяться і далі одиниці, які діють на розбиття української громади й анархізують її.

Рішено, цю справу прослідити, перестерегти громаду у Філядельфії, та потягнути до відповідальности тих, які незаконно надуживають для своїх шкідливих і негромадських дій імени ОУА „Самопоміч".

Вкінці обговорено Делеґатський З'їзд та поробити заходи для організування нових Відділів ОУА „Самопоміч" по всіх більших скупченнях нашої спільноти, в яких їх ще нема.

О год. 7.30 вечора голова закрив наради подякою всім присутнім за участь.

12 азійських держав нараджувались про замирення на Півдні Азії

Джакарта. — В неділю 17 травня закінчилася дводенна конференція 12-ох азійських держав, скликана з ініціятиви Індонезії, у справі замирення у В'єтнамі, Лясі й Камбоджі. У конференції взяли участь: Індонезія, Австралія, Нова Зеляндія, Японія, Південна Корея, Південний В'єтнам, Ляос, Таї (Сіям), Маляйзія, Сінґапур, Філіппіни і Камбоджа. Камбоджа просила дати їй мілітарну, економічну й політичну допомогу проти комуністичної аґресії, але підтримали її тільки Таї, Південний В'єтнам і Південна Корея, а решта держав, особливо Японія, спротивилася займати одностороннє становище. У висліді нарад прийнято компромісову резолюцію, яка нікого не таврує, а заявляється за збереження самостійности, невтральности і територіяльну непорушність Камбоджі, закликає всі чужі війська збратися геть з Камбоджі, закликає відновити тричленну Міжнародну Контрольну Комісію для Камбоджі та доручає скликати нову Женевську конференцію для справи миру у південній Азії. Покликано до життя 3-членну постійну Комісію, до якої належать Японія, Індонезія і Маляйзія для роблення мирових заходів та рішено довести це до відома генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта. Японський міністер закордонних справ став на становищі, що треба радше зайняти безстороннє становище, щоб можна тим легше спонукати комуністів до мирових переговорів. Зрештою, всі учасники тієї конференції були антикомуністами, а деякі з них активно воюють на протикомуністичному фронті у Південному В'єтнамі. Індонезійський президент Сугарто, який відкрив конференцію, таврував ті азійські держави, як Індія і Цейльон, які називають себе невтральними, але не захотіли взяти участи у конференції, що має за ціль завести мир в Азії. Комуністичні держави конференцію збойкотували.

ГОЛОВА ФЕДЕРАЛЬНОЇ РЕЗЕРВОВОЇ РАДИ Артур Ф. Бирнс заявив в Сенаті, що ним керована Рада не має тепер потреби вмішуватися до контролі над кредитом, бо ця справа вже сама реґулюється на основі попиту і подачі. Бирнс казав, що число безробітних може ще в цьому році дещо збільшитися (в квітні воно становило 4.8 відсотка всіх робітних сил країни), але заперечив передбачення федерального Банку в Ст. Луїсі, що в 1971-му році число безробітних становитиме 6.7 відсотка. Бирнс передбачає, що число безробітних при кінці ц. р. буде зменшуватися.

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими, що
у четвер, 14-го травня 1970 року несподівано,
прийнявши Найсвятіші Тайни,
упокоїлася в Бозі
наша Найдорожча МАТИ і БАБУНЯ

бл. п.
СТЕФАНІЯ МАРІЯ УЛЯНИЦЬКА

з дому СІМЕНОВИЧ, вдова по бл. п. о. АНТОНІНОВІ АНДРІЮ УЛЯНИЦЬКОМУ.

ПАНАХИДА в понеділок, 18-го травня 1970 р. о год. 8-ій веч. у похоронному заведенню Наyn при 4244 Old York Rd., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН у вівторок, 19-го травня 1970 р. о год. 10-ій ранку з української католицької церкви Христа Царя при 1623 W. Cayuga St., Philadelphia, Pa., а відтак на український католицький цвинтар на Fox Chase.

Горем прибиті:
Д-р РОМАН — син з дружиною ЯНКОЮ
ЛІДІЯ, ДАРІЯ і СЛАВА — доньки
РОМАН ГРИГОРІЙ — внук

600 W. Phil Ellena St.
Philadelphia, Pa. 19119

У глибокому смутку повідомляємо
Знайомих і Приятелів, що
7-го травня 1970 року по важкій недузі
відійшов у Вічність в Каліфорнії

бл. п.
Інж. ДАМЯН КАНИЦЬКИЙ

ПАНАХИДА — 17-го травня 1970 р. о год. 11-ій ранку в церкві Св. Покрови, 1136 Огден Ст., Денвер, Колорадо.

•

Висловлюємо глибоке співчуття ВШ. Дружині і Синові Покійного.

Друзі і приятелі з Денверу:
Биковські, Галуи, Глушки, Гнойові, Винничі, Завадовичі, Кропив'янські, Ковальчуки, Кальби, Костюки, Левченки, Медведські, Мозгові, Решетняки, П. Сластіони

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що 13-го квітня 1970 р. в Каракасі, Венесуели,
заосмотрений Найсвятішими Тайнами,
відійшов у Вічність
наш Найдорожчий
ЧОЛОВІК, ТАТУНЬО, БРАТ і ДІДУНЬО

бл. п.
Проф. ПЕТРО МАКАРЕНКО

на 82-му році життя

Покійний, як Кубанський Козак Чорноморського Війська, був прямим нащадком козаків славного Війська Запорожського; народився в липні 1888 році в станиці Новощербинівській на Кубані. Був співорганізатором Українських Визвольних Змагань, та на еміграції передовим політичним, суспільним, громадським і науковим діячем і НЕВТОМНИМ БОРЦЕМ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ.

Царство Йому Небесне і Вічна Пам'ять!

Урочистий похорон відбувся 14-го квітня 1970 року в Каракасі, Венесуеля.

Неймовірним горем прибиті:
вдова — абс. філ. МАРІЯ
діти: д-р мед. ЛЮДМИЛА, вдова по інж. ВАСИЛЕВІ ПОЧИНКОВІ
дипл. екон. і пол. ГАЛИНА з чоловіком проф. інж. ІВАНОМ ЛОБАЄМ
мгр. права і дипл. БОРИС з дружиною ГАННОЮ
сестра: проф. МЕЛАНІЯ з чоловіком інж. Т. ПУХАЛЬСЬКИМ і з родиною
внуки: арх. ЛЮБА, р. ПОЧИНОК з чоловіком інж. ВАСИЛЕМ КАМІНСЬКИМ
ДАНА ПОЧИНОК
мгр. музики МАРІЯ ЛОБАЙ
ГАЛЯ ЛОБАЙ
РОМАН і ПАВЛО МАКАРЕНКО
та ближча і дальша Рідня на еміграції і на Рідних Землях

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
ЧОЛОВІКА, ТАТУНЯ, БРАТА і ДІДУНЯ

бл. п.
Проф. ПЕТРА МАКАРЕНКА

в неділю, дня 24-го травня 1970 р.
о год. 10-ій рано
в Церкві на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ
Високопреосвященнішим Владикою
Архиєпископом МСТИСЛАВОМ
Всіх Приятелів та Знайомих запрошують до участі

горем прибиті:
вдова — МАРІЯ
Доньки, Син, Внуки, Сестра і Родина

„Вшануймо Великого Кобзаря!" — сказали емерити в Дітройті

Минали останні роки, в яких призабуто Т а р а са Шевченка серед нашого громадянства в Дітройті. Тільки радіо оо. Василіян пригадало його гарною авдицією під проводом вчительки І. Тарнавської. Школи Українознавства відзначали Шевченка в шкільних годинах. Т-во старших віком влаштувало своїми скромними силами Шевченківське Свято. Відбулось воно до полудня 2 квітня ц. р. у відновленому Осередку, що тепер став дійсно „осередком" українського культурного життя в нашому місті, бо до теперішніх громадських установ, що досі там містились, увійшли тепер ще: Український Культурно - Громадський Клюб, ОУА Самопоміч з Т-вом Емеритів, Митроп.-УККА і деякі Відділи СУА.

Свято відкрив голова Товариства Емеритів дир. О. Наконечний. Він привітав приявних у числі 40 осіб і запропонував п р о співати „Заповіт" при акомп. грамофонної платівки.

В доповіді, що її підготовила п. Фалина Любинецька, говорено про значення Шевченка для українського народу. Вона спинилась при впливах европейського романтизму на оформлення думок Великого Тараса. В дусі романтичного українського світогляду він заговорив до українців. Згадавши про оцінку його Кулішем і Костомаровим, доповідачка говорила: Шевченко своїм словом підкладав динамітові ладунки у фундаменти могутньої російської імперії, підніс боротьбу за національне обличчя народу, підніс голос проти соціяльного визиску широких мас, вивигнув державницьку концепцію, яку похоронено під Полтавою в 1709 р.

Пані Любинецька спинилась на похоронах Кобзаря, відтак на його культі на Придніпрянщині і в Галичині, до і після 1-ої війни, на святкуванні його в совєтській Україні, де воно залежне від лінії партії, раз величне, раз бліде. В дальшій програмі Свята були дві рецитації поезій Шевченка: п. Катерини Жупінас „Минають дні, минають ночі" і п. Олександри Ковальської „Тополя" (частина проспівана). Обі пані були святково одіті в національних костюмах і обі говорили з пам'яті. Концертову частину заступили дві платівки на доброму грамофоні: „Думи мої" і „Б'ють пороги". Між ними п. Ковальська відчитала кілька уривків з книжки, як св я т кували Шевченка тайком за царських часів.

Вечір покінчився гутіркою при столах і перекусці. Гутірка перервалась, коли один з членів Т-ва прочитав голосно велике інтерв'ю одної газети з недавнім втікачем з України, письменником А. Анатолієм (Кузнецовим).

Н-вич

У Камбоджі здобуто понад 1,550 тонн ворожої амуніції

Сайгон. — Американське й південно-вєтнамське військо схопило в Камбоджі дотепер кругло 1.550 тонн комуністичної амуніції і стільки зброї, що виповнила б довгу валку вантажних авт. Наприкінці минулого тижня виявлено цілий комплекс бункрів, які, мабуть, становили комунікаційний центр комуністичних військ, оперуючих в Камбоджі. У 125 бункрах знайдено 65 ґенераторів китайського й американського виробу і 10 радіопаратів, як також 10 шкільних кляс для вишколювання комуністичних вояків в орудуванні технічними апаратами. До Камбоджі ввійшло дальших 10.000 південно-в'єтнамських вояків, які відкрили вже 12-ий відтинок тамошнього фронту. Військо Камбоджі, підсилене добре вишколеними в боях і першорядно озброєними добровільцями, які дотепер воювали на п р о т и комуністичному фронті у В'єтнамі, відзискало друге найбільше в Камбоджі місто Компонґ Чам, що його комуністи зайняли були в минулу суботу. Компонґ Чам — за 50 миль від столиці Камбоджі Пномпеню — є важливим комунікаційним стратегічним вузлом над рікою Меконґ і захоплення його комуністами становило поважну загрозу для Пномпеню. Військові кола припускають, що Компонґ Чам став був предметом атаки тих комуністичних військ, які втікали на схід від обширу так званого Рибальського Гачка, що його зайняли були американці і південні в'єтнамці.

Балаґер перевибраний на президента Домініканської Республіки

Санто Домінґо, Домініканська Республіка. — 17-го травня відбулися вибори президента, перемогу в яких здобув 63 річний теперішній президент Балаґер, діставши 607,717 голосів зі всіх відданих 1,111,853-ох важних голосів. В 1966 р. він переміг був дещо більшим числом голосів — 750,000 кандидата Революці й н о ї Партії Хуана Боша, який недавно вернувся до країни з закордону, де жив три роки. Уряд Балаґера консервативний, його підтримують військовики й бизнесмени. Балаґер заявив після виборів, що він запевнить країні „мир і поступ" для 4-ох мільйонів мешканців республіки. Ніхто не мусить нічого боятися, казав новобраний президент, бо не буде жадних репресій супроти партійних противників. Противник Балаґера Бош твердив, що продовження влади Балаґера освідомить нарід, що конче треба революції, щоб поліпшити долю вбогих міщан і селян. Балаґер відповів, що вбогі й селяни „померли б з голоду, коли б чекали на революцію Боша".

ВОЛ. ЛУЦІВ ДОПОВІДАВ ПЛАСТУНАМ ПРО БАНДУРУ ТА СТАРОВИННІ ДУМИ

Лондон. — На запрошення гуртка пластової молоді в Лондоні, відомий соліст-бандурист Володимир Луців виступив у катедральній залі при вулиці Дюк з доповіддю про бандуру та українські народні думи. Свою цікаву розповідь мистець гри й співу ілюстрував багатьма прикладами. Гурток пластової молоді в Лондоні запланував там же влаштувати серію літературно - мистецьких зустрічей та виставку українського мистецтва для ширшого громадянства.

ВІСТІ З ТОРОНТА

√ **Вітайте, пане сотнику!** 21 квітня сповнилося 80 років з дня народження визначного військовика, а пізніше суспільно-громадського й політичного діяча сотника інж. Осипа Станиміра. Сотник УГА інж. О. Станимір перебув усі воєнні походи в Галичині та Східній Україні як командант куреня, а потім бриґади. У Відні закінчив високу школу торговельну й повернувся на рідні землі, де працював в кооперації та в „Просвіті". На еміґрації в Европі та в Канаді належить до найактивніших наших суспільно-громадських діячів та все живо цікавиться всіма проявами нашої збірноти. Автор к н и ж к и „Моя участь у визвольних змаганнях". З приводу 80-річчя бажаємо йому ще довгого й кріпкого здоров'я для продовжування праці для добра українського народу.

√ **Концерт струнної оркестри.** Вже другий концерт студентів Інституту ім. Лисенка відбувся 5 квітня в залі церкви св. Покрови при вул. Лідс. Концерт відкрив актор Ю. Поченюк, який дбав про те, щоб веселий настрій, переплітаний мистецькою програмою, тривав до кінця концерту. Концерт, разом з чаєм і перекускою, зорганізував Батьківський Комітет Інституту, під невтомним проводом п-і Ірини Клюфас. У рамцях концерту відбулися розігравки: „Квіти" — картини І. Носик, мистецьких керамічних виробів І. Шумської-Мороз, писанок Дарії Онищук і трипільської вази М. Копистянської. 40 музикантів під проводом проф. І. Ковалева й талановитого соліста-скрипака О. Ковалева виконали з наддатками цілий ряд українських та інших мелодій. Концерт закрив подякою Ю. Хомин для пань. Заля була переповнена, всі квитки вступу були випродані, багато за браком місця вернулися додому.

√ **Загальні Збори ЛВУ.** Найбільший в Канаді Відділ ЛВУ в Торонті відбув річні загальні збори, 5-го квітня в залі Українського Дому при вул. Кристі. Понад 100 членів Відділу зібралися, щоб вислухати звіти уступаючої управи, перевести дискусію і обрати нові керівні органи. Збори відкрив голова Відділу мґр. Ю. Шимко, проводила президія в складі: інж. М. Барабаш — голова, мґр С. Кузь — заступник і В. Дідюк — секретар. У почесній президії були д-р Р. Малащук — голова ГУ ЛВУ та мґр Т. Буйняк — голова КУ СУМ. По звітах управи, запитах, дискусії і уділенню абсолюторії управі, одноголосно переобрано на голову Відділу мґр Ю Шимка, та 19 осіб до складу Управи. Річні збори виявили зростання Відділу та клюбу „Сокіл" і активне включення щораз більшого числа нашої молоді. Збори закінчено піснею „Не пора".

√ **25-річчя ЖКУК.** Місцевий Від. Українок Канади відзначив своє 25-річчя бенкетом 14 березня у гарних приміщеннях залі п-ва Зазуляків при вул. Джейн ч. 343. Господарем вечора була пані О. Карманін. За головним столом засіли представники церковних і світських організацій та колишні голови. Бенкет відкрито спільною молитвою, яку провів о. Ю. Ференсів, з привітами виступали: д-р О. Бойко — голова Відділу Комітету Українців Канади, міський радний п. В. Бойчук. Головну доповідь прочитала колишня голова п-ні К. Сакалюк. Гарною була добре виголошена деклямація вірша Л. Українки Ганусі Лантух. Прочитано цілий ряд наспілих письмових привітів. Свято закрила теперішня голова пані д-р З. Плітас подякою та закликом до дальшої праці.

√ **У 20-річчя смерти ген.-хор. Т. Чупринки.** Заходами Т-ва кол. Вояків УПА при співпраці організацій Визвольного Фронту, комбатантських і громадських організацій та Централі Українців Католиків Торонтонської Єпархії влаштовано 8 березня Академію у 20-річчя смерти Головного Командира УПА — сл. пам. ген.-хор. Тараса Чупринки-Шухевича. Академію відкрив голова Крайової Управи Т-ва УПА М. Кошик, після чого сурмач І. Скобець відіграв на сурмі апель, а на сцену увійшли прапороносці з прапорами організацій. Святочну промову виголосив мґр. С. Кузь. Чоловічий хор „Прометей" під керівництвом мґра В. Кардаша при акомпаніяменті Марти Кравців-Барабаш виконав по мистецьки кілька упівських пісень. Скрипковим сольом В. Голіяд з концертом А-мінор А. Вітальді, у супроводі З. Лавришина, деклямацію „Ні!" Тараса Парченка та інсценізацію групи старших пластунів продовжувано під кожним оглядом вдалу мистецьку програму. Сильними бойовими акордами оркестри СУМ „Батурин" під керівництвом незрівняного м и с тецького керівника мґра В. Кардаша прогреміли три марші в інструментації Ю. Гойдала. Велика заля Українського Дому при вул. Кристі була вщерть заповнена, головно молоддю, яка прийшла достойно вшанувати пам'ять того, що життя своє зложив на жертівнику Батьківщини.

√ **Вшанування О. Басараб і О. Теліги.** Організація Українок Канади, вшанувала 15-го лютого річницю геройської смерти патронки ОУК Ольги Басараб і Олени Теліги, святочними сходинами свого членства. Сходини відкрила пані А. Федун просячи вшанувати пам'ять героїнь однохвилинною мовчанкою, а пані Г. Остапчук відчитала добрий реферат про Героїнь. Пані Г. Мазуренко доповідала про О. Телігу, головно про її працю в Києві. Події ці малює в п'єсі Катерина Штуль п. з. „Поворот", до якої пані Мазуренко відчитувала пояснен. а члени ОУК рецитували. П'єса пройшла з успіхом. У ній виступали: О. Мицик, О. Максимів, Н. Воробець, В. Муха, Л. Лилик, М. Бедрій. Голова Відділу ОУК пані П. Загребельна подякувала учасникам сходин та попросила їх на товариську перекуску.

√ **У 25-річчя мучеництва УКЦеркви.** Старанням Українських Католицьких Організацій під проводом Централі Торонтонської Єпархії відбудеться 7 червня Святочна Акаделія, присвячена брутальній ліквідації Української Католицької Церкви 11 квітня 1945 р. на рідних землях. Академія відбудеться у найбільшій міській залі Мессей Гол з відповідною мистецькою програмою в якій беруть участь: Чоловічий хор СУМ „Прометей" під проводом мґра В. Кардаша, бас О. Гошуляк, дівочий хор „Веснівка", сопрано Фодчук й ін. З головними доповіддями виступлять всечс. о. д-р Марусин — секретар Верховного Архиєпископа К а р д инала Кир Йосифа з Риму, сенатор П. Юзик та визначні представники католицького світу.

√ **Ректор УВУ.** Ректор Українського Вільного Університету у Мюнхені проф. В. Янів гостював в Торонті та відбув цілий ряд зустрічей, відвідуючи пресові видавництва і деякі організації, товариства, установи. Окрема зустріч відбулася 8 квітня в залі рідної школи Святомиколаївської церкви, якою проводив голова К. НТШ, проф. Є. Вертипорох. Ректор інформував присутніх про цю одиноку високу школу у вільному світі і подав пляни її дальшої дії. Як президент Х р и стиянського Руху відбув також зустріч-нараду з представниками українських католицьких організацій ВУК.

√ **Бенкет на честь мґра В. Гультая.** Понад 300 учасників взяло участь у відзначенні довголітньої суспільно-гроладської праці визначного діяча мґра В. Гультая. Громадський Комітет під проводом М. Орихівського влаштував 12 квітня в авдиторії УНО бенкет. Господарем бенкету був п. Б. Синишин, вступне слово сказав адв. С. Фроляк, голова Т-ва Українських Підприємців і Професіоналістів. Привітальні промови виголосили: Владика Кир Ізидор, президент КУК всеч. о. д-р митрат В. Кушнір і В. Гірняк, Проф. Я. Рудницький вручив грамоту від УВАН, а В. Курилів медалю від посадника міста Солдбури. Господар бенкету М. Орихівський вручив також пам'ятний дарунок, а присутні відспівали „Многая літа". Велике число присутніх не тільки з Торонта, але і з інших міст Канади й Америки вказують на заслуги Ювілята для нашої громади. Присутні були також кол. міністер М. Старр з дружиною, мін. І. Яремко та голова Відділу КУК д-р О. Бойко з дружиною. Під час бенкету були і мистецька програма, в якій участь брали: дівочий хор під управою П. Гарасимчука. Хор нараховує понад 30 молодих дівчат і гарно співає. Жіночий квартет з фортепіяновим супроводом відспівав кілька зворушливих пісень на честь Ювілята, який із щирого серця зложив всім подяку.

В. Дідюк

НІМЕЧЧИНА 25 РОКІВ ПІСЛЯ КАТАСТРОФИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

фенберг поклав бомбу під столом у штабі Гітлера. Бомба розірвалась, але „фюрер" зостався живий. Дехто каже, що то було рішення Божого Провидіння. Бо, коли б Гітлера розірвала бомба, то лишилась би леґенда: війну Німеччина програла тому, що вороги народу убили „найбільшого полководця всіх часів"... А так доля дала можливість „фюрерові" доґрати свою ролю до кінця: в берлінському льоху він отруївся, сказавши, що німецька нація не заслужила такого великого вождя, показала свою слабість...

Гітлер залишив Німеччину в руїнах. Держави - переможці пішли за прикладом римлян, які казали: Vae victis (горе переможеним). Територію „Третьої імперії" розшматовано, всю країну окуповано чужим військом. Східню Прусію віддано Росії, землі на схід від Одри - Нісси прилучено до Польщі, більше як 10 мільйонів німців виселено на захід. В Америці був навіть плян не допустити в Німеччині відновлення промисловости, перетворити її в країну скотарства й хліборобства.

Від найгіршого врятувала німців політика Сталіна. Він зломив слово, дане західнім союзникам, що Москва дозволить жити вільно народам, які під час війни попали під російську окупацію. Сталін, почавши „совєтизацію" Польщі, Чехо-Словаччини, Румунії, Болгарії, Угорщини, перетворив їх у „сапутників" Москви, під комуністичними режимами. На німецькій території також створено комуністичний режим навколо Берліну під фальшивою назвою „Демократична республіка".

Західні переможці побачили, що Москва хоче захопити в свої руки теж і Західню Німеччину, голодну, бездомну, зруйновану війною. Треба було вивести цю людности. На поміч прийшли ности. На поміч прийшов „Плян Маршалла" і створення Німецької Федеративної Республіки, яка стала вірною союзницею західніх держав.

З нагоди 25-их роковин капітуляції Німеччини промовляли до народу й світу президент Гайнеманн і голова уряду Брандт. Промовці згадали „д и я вольську пропаґанду" Гітлера, що довела півсвіту до руїни, і обіцяли, що вже ніколи війна не буде почата з вини Німеччини.

Чи після воєнної катастрофи настали зміни в настроях, у психології німецького народу? Безперечно, так. Тепер німців, після пережитої трагедії (10 мільйонів убитих, 38 мільйонів родин розшукують своїх членів, що пропали безвісти) вже не захопити фразами фюрера, що „сліпим, невмотивованим хотінням" веде націю до панування над іншими народами. Недобитки гітлерівщини не мають впливу на населення. Біда навчила німців дивитися реально на життя, і дзвінкі, нібито „патріотичні" фрази вже не захоплюють величезної більшости народу. В цьому різниця між „добою Наполеона" у Франції після поразки під Ватерльоо 1815 р. і „епохою Гітлера" післястворена „Наполеонова леґенда". „Леґенда Гітлера" нікого, окрім купки фантастів, захопити не може.

ТАРЗАН, Ч. 6367. Дуни загинуть в зараженій околиці

Д-р Доміні говорить Тарзанові, що лікарська наука не всилі врятувати заражених дунів... хібащо перевезеться їх швидко до нового і незараженого місця поселення.

Коли ми, Тарзане почнемо перевозити літаками це плем'я, то наука має шанс врятувати декого з них! Де можемо дістати для них новий здоровий край?

Я обмірковував це з вождем Меду, Докторе, — він є песимістом...

Сильний нарід не хоче біля себе хворого народу! Думаю, що ніхто не дасть землі хворим дунам! Коли хворі дуни прийдуть поблизу них, то вони вб'ють дунів!